Mensen worden in De Lier uitgenodigd een stuk brood te breken om wat hen angstig, bezorgd of verdrietig maakt. Of ze kunnen wijn schenken vanwege een vreugdevolle of hoopgevende gebeurtenis. © Pieter Vandecasteele

Geloofsgemeenschap waar het Boek wordt geleefd

Elke zondagochtend komt de gemeenschap van De Lier samen in de stemmige kapel van het voormalige woon-zorgcentrum Minnewater in Brugge. En telkens worden het Woord van God en het leven van mensen met elkaar verbonden.

Inge Cordemans

Lange tijd stelde De Lier zich voor als een vernieuwend liturgisch initiatief. Het ontstond in 2004 uit de zoektocht van enkele christenen naar een hedendaagse en authentieke manier om hun geloof te beleven, te verdiepen en te vieren. De liturgische teksten van Huub Oosterhuis waren een belangrijke inspiratiebron en vaak was de in 2018 overleden priester Patrick Perquy degene die mensen samenriep en uitnodigde om mee te doen. Bijna twintig jaar later heeft het initiatief zich ontpopt tot een hechte geloofsgemeenschap waar naast liturgie ook aandacht is voor diaconie en gemeenschapsvorming. Annemie Declercq, Elke Janssoone, Kevin Mouton, Johan Persyn en Pieter Vandecasteele delen hun ervaringen bij De Lier.

Bijbelse inspiratie

De oeroude woorden van de Bijbel zijn de inspiratiebron bij uitstek voor De Lier. De gemeenschap volgt het liturgisch jaar, maar om dieper te kunnen ingaan op een thema, wordt ook vaak gewerkt met een cyclus van drie of vier vieringen. Zo start ieder pastoraal jaar steevast met een cyclus over God. "We ervaren dat het belangrijk is om minstens eens per jaar in enkele vieringen met elkaar te spreken en na te denken over wie die God is tot wie we ons richten en die ons leven richting geeft." Tijdens de meimaand stond de figuur van Maria centraal en in de slotviering van die cyclus werd de gemeenschap aan het woord gelaten over wat Maria voor hen betekent. Het was boeiend om die waaier aan betekenissen te ontdekken en te delen. "Boek, jij bent geleefd. Zeg ons hoe te leven." Die zin uit het gelijknamige lied van Oosterhuis zegt het eigenlijk allemaal. "Tastend en twijfelend zoeken we wat die Bijbelse woorden voor ons vandaag betekenen. De Bijbel heeft iets weerbarstigs en schuurt soms, maar dat maakt het leven zoveel rijker. Alleen met schuurpapier kan je iets glad maken", klinkt het.

Zoektocht

Wie Oosterhuis zegt, zegt ook meerstemmige liturgische muziek. De vleugelpiano en het koor zijn vaste waarden tijdens de bijeenkomsten. "Zingen is tweemaal bidden, daarom vinden we het belangrijk daarin te blijven investeren, ook al is het niet evident voldoende muzikanten, stemmen en dirigenten te vinden." De Liergemeenschap getuigt dan ook van realisme: "We zijn misschien geen doorsneeparochie, maar we ondervinden dezelfde knelpunten als elke andere geloofsgemeenschap. Jongere generaties aanspreken is voor De Lier net zo uitdagend als voor een klassieke parochie." Aan die zoektocht van de hele Kerk wil de gemeenschap bijdragen vanuit haar eigenheid. "Diversiteit in de Kerk is een rijkdom die we moeten koesteren. Misschien moeten we de jongereneditie van *Tertio* van enkele weken geleden herlezen en samen op zoek gaan naar antwoorden op de terechte verzuchtingen en verlangens van jonge mensen."

Breken en delen

Centraal in de zondagsviering staat het breken van het brood en het delen van de wijn, wat voor De Lier echt een gemeenschapsrituel is. Mensen worden uitgenodigd een stuk brood te breken om wat hen angstig, bezorgd of verdrietig maakt. Of ze kunnen wijn schenken vanwege een vreugdevolle of hoopgevende gebeurtenis. Wie dat wenst, kan dat gebaar kort toelichten. Met dat eenvoudige ritueel delen de kerkgangers hun leven met elkaar, in goede en kwade dagen. "Precies in de eenvoud en de authenticiteit van dat moment ervaren we de aanwezigheid van God." Het delen in de viering staat niet los van het geleefde leven. Na elke viering gaan mensen in gesprek met elkaar tijdens een koffiemoment. Ook samen tafelen gebeurt zowel in de viering als erbuiten. Maandelijks is er na de bijeenkomst een maaltijd voor wie dat wenst. Voor De Lier heeft liturgische taal maar betekenis als het leven ook buiten de kerkmuren gedeeld wordt: liturgie als bron en hoogtepunt van het leven als christen.

Gedeeld voorgangerschap

Het algemeen priesterschap van het volk, dat door het Tweede Vaticaans Concilie opnieuw onder de aandacht kwam, krijgt in De Lier een eigen invulling: de hele gemeenschap wordt actief bij de liturgie betrokken, ieder volgens zijn of haar talenten en 'goesting'. "Toch is het belangrijk iedere viering een voorganger te hebben, ook al heeft die een bescheiden maar betekenisvolle rol." Er zijn momenteel vijf voorgangers in De Lier: mannen en vrouwen, gehuwd en ongehuwd, die wegens hun charisma uitgenodigd werden om voorganger te worden. "We spreken bewust mensen aan, vrijblijvend natuurlijk. Als ze bereid zijn te onderscheiden of het voorgangerschap iets voor hen is, bieden we een traject van begeleiding en ondersteuning aan. We geven onze voorgangers ook feedback op hun stijl en aanpak." Maar de rol van de voorganger is tegelijk beperkt. "Voor het moment van duiding bij de Bijbellezingen nodigen we telkens iemand van binnen of buiten onze gemeenschap uit. De voorganger is op dat moment luisteraar, net zoals alle andere aanwezigen."

Synodaliteit

Ook een participatieve geloofsgemeenschap heeft nood aan een stuurgroep die een en ander in goede banen leidt. In 2021 was die groep aan vernieuwing toe. "Zonder het op dat moment zo te benoemen, zijn we een synodaal proces gestart. We wilden de hele gemeenschap betrekken, ook de mensen die niet zo vaak naar de zondagsviering komen. Daarom hebben we een zo volledig mogelijke 'ledenlijst' gemaakt, die vervolgens aan iedereen werd bezorgd, vergezeld van de simpele vraag: 'Welke vijf mensen zijn volgens jou goede kandidaten om in de stuurgroep te zitten?' Op basis van de antwoorden hebben we mensen uitgenodigd. Voor sommigen was dat een verrassing, maar achteraf is die werkwijze ideaal gebleken om vaste patronen te doorbreken." III